

RMK 1. 1317

Telj

Halotti
KET PRÆDICATIOK,

mellyek közzúl:

Az elsőt 10. Decemb. An. 1682. üdvözült
ROSNYAI JÁNOS Uram: az másodikat, 16. Jan An. 1684. üdvözült HODOSINE Aszfzonym felet az Debreczeni Nagy Temetőben el-prædikállotta, Es ket-
tősgyászban lévő Becsülletes özvegynek,
Rosnyai Jánosné Aszfzonymnak kívánfágára typus alá adta,

S Z E N C Z I P A L.
D. E. E. L. P.

EX LIBRIS
GALAMBOS
TOM. IONARON
AP. DL. S. M. 1814

DEBRECZENBEN, TÖLTESI ISTVAN által.

**A' Prædikátor S. a' VII. Résznek 2-dik ver-
sében mondgya :**

Jobb az siralmas házhoz menni, hogy nem mint az la-
kodalomnak házához; mivel hogy minden ember-
nek vége vagyon, és az élő ember meg-emelekezik
arról.

Javallya ez szent munkát,
E. UJVARI ORBAN, V. E.

OSZK Ielt.
Régi Nyomt. T.

Sz 155/16/2005

Esa. 25. 8.

*El vesztí az halált mind örökké, és az Jehova
Ur el törli az könybullatást minden orczákról.*

Et rendbéli embereket igen nehéz, ha el-tán-
torodnak, urban igazétani. 1. Az igen tu-
dost: kinek akar mely jót javally, be tudgya
baronálni, mert tudos Jan. 7. 48. ha az Sz.
írásból szorongatod, nevét költi, s' nevezi
igának, és ötet szabadságától meg-folto kötélnek. Jer. 5. 5.
azért itéli nyakárul valo le-rázásra és el-szaggatásra mélto-
nak. Solt. 2. 3. 2. Az igen tudatlant, kinek akar mely szé-
pet, jót, rakogas eleiben, nem érti meg, azért se nem kíván-
nya az jót, se az gonosztul meg-nem retten. Jer. 5. 4. Ne-
héz pedig oket urban igazétani. 1. Mikor bűnnek igazod-
nak: ha akadályozod, mint ha kezét lábát, vagdálnád-el,
vagy szemét tolnád-ki, Matt. 5. 29. 30. érette ellenséégének
tart. 1. Kiraly. 21. 20. 2. Mikor lelkek éfméleti fel-ébred.
Itt az tudatlan csak el-bámul, Peld. 9. 4. 5. az tudos pedig ö-
römeft illegelné magára az vigasztalást; de lelki ismereti elő
mutattya életének hibáit, nevelkednek külső gonoszi, az ha-
lál illattya érdeklí, búsong, veri az czombját Ephraimmal.
Jer. 31. 19. Summaison itt az ilyen forsban lévok vigasztal-
tatnak. Kétféggben ne efsenek:

R E S Z E I.

1. Első fundamentoma az vigasztalásnak: *el-vestí az
halált.*

2. Második fundamentoma: *és el-törli. &c.*

Kicsoda itt az vigasztalo?

Amaz Evangelicus Propheta, Esaias, benne az en o-
de ő általa az lsten cselekedte. ý. 6. ki neveztetik itt Urnak.

A 2

1. Mert

1. Mert mint az urnak az ő öröksége, úgy az hivek néki *sá-
játtya*. 1. Pet. 2. 9. mivel ő teremtfi, Mof. 5. K. 32. 18. ő
gondviselésének juhát, Solt. 79. 13. ő váltottai. 1. Pet. 1. 18.
Mint Ur mástul el-foglalt örökségét vízfűzta vette, Efa. 49.
25. Jer. 31. 11. Luc. 11. 22. vigyáz rea' szorgalmatoisan és vé-
delmezi, Solt. 23. 4. mint szerelmes örökségének kívánt ja-
vait ki-fizáltattya. Efa. 5. 1. 2. 2. *Jehovának*. Mi *sűkség*
vólt ezt amaz nevezet mellé ragasztani? 1. Mert az Uri neve-
zet teremtet állarnak-is tulajdonittatik, nevélye azért ezt
emberi vigasztalásnak, hozzá ragasztja az Jehova nevet,
mely az Istennek tulajdona. Efa. 42. 8. 2. Mert ezzel terhes
busongásban lévőek, nagy dolog felől bátorittatnak, hogy az
őket rettentő halál el-vefztetik, ne kételkedgyenek azért az
ígérőnek ereje felől, melléje ragasztatik az Jehova nevezet:
azert-is pecsétli-bé ezzel: *el-vefzti, mert az Jehova szóllott*.
Lájd. Mof. 2. K. 6. 2. 3.

Kikre néz ez az vigasztalás?

Nem kel csak az Babyloniai foglágban 70. efsztendeig
nyomorgokra szoritani. Nem valamely magános orfzág-
nak politiai vagy Ecclesiái meg-haborodott farsára. Nem
az O Testamentomban külön, vagy az Ujban élőkre külön.
Hát kire? Ez prophétianak ki-adásátul fogva világ végéig,
gonofzival tufakodo, Isten vitézkedő házára. 1. Mert mind
annak fzeimbem kell fzállani az halállal, Solt. 34. 20. s' töle
valo szabadulások minden hiveknek léfzen, mikor be-tel-
lyesfedik az oknak számok, kiknek *meg-kell ölettetniek*, Titk.
6. 11. 2. Mind azokra néz, kiknek az gonofok miatt az
könyv fjemekből ki-facsarodik, az leczke fjerint; de a' világ
végéig az hivenek meg-efik, vége léfzen, mikor az *első el-
mulnak*. Titk. 21. 4. 3. Mind arra néz, valaki a' dicsőségnak
nyugodalmas hegyére vágván, Solt. 15. 1. az kegyelemnek
aban vagon: holott noha az testiek aránt gyakran tele
hára nyomoruságnak *zavaros borával*, Solt. 75. 9. de lel-
ke kegyelemnek *gyönyörűséges fűves helyen legeltettetik*.
Solt. 23. 2. ige és Sacramentomok által, Peld. 9. 5. Titk. 19.
9. idővel az dicsőségnak hegyén, *meg-bizált állatokból és*
seprejétől

meg-tisztult borból léfzen tápláltatása. Efa. 25. 6. Il-
lyen forsa van pedig a' Vitézkedő háznak világ végéig. Titk.
20. 14.

Mit ígér a' halállal tufakodo háznak?

1. *El-vefzti a' halált mind örökké*: A' holott. *Mit kell a'
halálon érteni?* Mind azt valami ellenkezik azzal az *jóval*,
melyben a' Paradicsomban allittattunk, mely *életnek* neve-
zetik, é' fenyegetőzés alatt: ne egyél: mert *meg-halsz*. Te-
remt. 2. 17. ércsed: ha pedig nem eszel, *élsz*. Ne ércsed
annakokaért iit a' hiveknek azt a' lelki halálokat, mellyel
meg-halnak a' bűnnek, Rom. 6. 2. és az világi hívágokat
úgy tartják mint holt állatot. Gal. 6. 14. mert e' nem ellen-
kezik a' mi életünknek javával. 1. Pet. 2. 24. *Hat mit?* 1.
A' testi halált (mely a' léleknek testől valo el-válásában áll,
vagy el-valtozásában, 1. Cor. 15. 51.) azt meg-előző gonof-
fival; minémű a' fforongato nyomoruság, Efa. 28. 15. ál-
valo állapot. 2. Cor. 4. 11. 1. Cor. 3. 22. Vefjedelem. Solt.
33. 19. Erőtelenítő nyavalya. Siral. 1. 20. Haborgattatás.
Mof. 2. K. 10. 17. A' léleknek test-ellen valo csatája. Rom.
7. 13. 2. A' lelki halált, mely vagy *első*, mellyel ember bűn-
ben efvén Istenről el-fakad. Colof. 2. 13. Vagy *második*,
mely a' léleknek, azután testnek és léleknek pokolra valo
vettetése. Titk. 20. 6. 14. mind ezeket Isten el-vefzti. *Mi-
képpen vefzti e'* öröktől fogva az el-rendelésben, el-vefz-
tette annyira. Titk. 13. 8. hogy a' Christusban el-valasztat-
hattunc. Eph. 1. 4. Az után az ígéretekben, mellyeknek
(mivel az Istennek örökkévalo rendelésén, hatalmán, igaz
mondásán fundáltattac) olyan erejek vólt, hogy az O Te-
stamentombelieket a' halál boldogságoknak semmi agace-
kájátul meg nem foszthatta. Matt. 8. 11. Az utolsó időben
pedig a' Christus, a' *halálnak általa*, fzeimbem fálván azzal a'
kinél a' halálnak birodalma vala, az az: az ördöggel. Sidok. 2.
14. ötet meg-győzte, fegyverét el-vette. Luc. 11. 22. Ennek
ereje által már mi arántunk nyeletic-el a' halálnak kárhozta-
to fülákja az uija fűletésben. Rom. 8. 1. mely első fel-táma-
dás. Titk. 20. 4. Léleknek testől valo el-váláforkor pedig: te-
stünk-

stünkön léfjen hatalma az el-rothasztásig, Job. 19. 25. de nem a' fajdalmas fanyaritásig, Job. 30. 23. 24. Lelküinkre nézve pedig mindgyárt Luc. 16. 22. a' halál tellyesféggel el-nyelettetik, 1. Cor. 15. 55. amaz itiletnek napján pedig te-stünkre és lelküinkre nézve örökösön el-nyelettetik: *a' halál nem léfzen többé. Eresed a' hivek aránt: mert a' nyomor-gato halál, azokkal a' kik nem találtattak be-irván az életnek könyvében a' tűznek tavában vettetnek.* Titk. 20. 14. 15.

2. *El-törli a' könybullatást minden orczákról.* Könyvező zokogásban ejti az embereket. 1. A' bűn: hogy joltévő Isteneket haládatlanul meg-szomorították. Matt. 26. 75. hogy bűnöknek szégeivel a' Christust által szegeztek. Zach. 12. 10. hogy balgatagul e' világnak gyönyörkdötető moslé-kin. 2. Pet. 2. 22. el-adták édes attyok házának tápláló da-rab kenyerét, a' Tékozlóval, Luc. 15. 16. 17. zokognak. Luc. 7. 38. 2. A' nyomorúság. Solt: 137. 1. Miért téfzi hozzá: *minden orczákról?* Nem az értelme, hogy az irilet után nem lenne helye a' firásnak, mert némellyek aránt leg inkább akkor áll bé: átkoztak mennyetek az örök tűzre. Matt. 25. 41. *holott léfzen sirás.* Matt. 22. 13. hanem mind a-zoknak orczájokról: kik aránt Isten a' halált el-veszti: kik a' lelki lakadalomban részt vésznek. v. 6. 7. a' melly népa azt mondgya: *imé a' mi Istenuk, vártuk ötet, és meg-tart min-ket.* vers. 9.

T A N U S A G.

Ember szeméből, könyveit ki-facsaró balál, az hivek aránt, tel-lyesféggel az halál által töröltetik el. Tex. Job. 19. 25. és 30. 24. Solt. 17. 15. Ján. 16. 22.

O K A I.

1. Mert mind addig a' gyalázók fen vadnak. *Mellyek a-zok?* 1. A' bűn, melly az embert szégyenben ejti. Jer. 2. 26. orczáját meg-pirittyá. Rom. 6. 21. mint edgy ganéjjal bé-keni. Mal. 2. 3. 9. sőt ugyan meg-rothasztgya. Péld. 10. 7. 6. Judás. v. 10. és büfzítiti. Präd. 9. 21. mint a' teremben esett rothadás. Péld. 12. 3. 2. *Az ördög, a' ki ellenkezik az em-berekkel szüntelen.* Terem. 3. 15. és nem csak Isten vá-dollya

dollya az emberek előtt, Terem. 3. 1. 4. 5. hanem az em-bert is Isten előtt, mint Jóbot. Job. 1. 9. 10. 11. és 2. 5. és az Job idejében élő hiveket, mikor azt mondgya: *a' földet el-kerülem, bé-járam, s' onnét jövök.* Job. 2. 2. Ebben ő ki-adgya szokott cselekedetir: jár e' világon, hogy kit el-nyel-hessen. 1. Pet. 5. 8. Vádgyanak ereje ez: veszföld el e' vilá-got tűzzel, ha vízzel már el nem veszföd. Terem. 9. 11. mert edgy igaz-is nincsen: im én vagyok a' tanú, ki bé-jár-tam a' földet, s' hamar idön bé-is járhatam, mivel nincsen kinek el-csábitásában mulassák: ez fojratik-meg ezzel: *vöd e' szedben a' Jóbot.* Job. 2. 3. 3. *E' világ,* mellynek ja-vai mind annyi botlálnak kövei, a' gyengének lelki lábai a-latt, a' bűnnek fertőjében való ejtésre: a' tudomány fel-fu-vazkodtat. 1. Cor. 8. 1. és szégyenben ejt. Péld. 29. 23. Kül-ső jók modatlan foglalatosságban ejtenek. Präd. 5. 14. A' szépség és emberek előtt való kedveség csalárd. Péld. 31. 30. és törben ejt. Péld. 7. 22.

2. Mert halálig az emberek fáradságban vadnak, mint a' kik másnak szölejét mivelik. Matt. 20. 1. fáradhatatlan, bé-kélheretlen ellenséggel csatáznak, és botlálnak köveivel tel-lyes, és töviffes uton pályát futnak. 1. Cor. 9. 24. 25. ha-nem haláloknak idején indulnak-el Dáviddal, *az minden é-lőknek után.* 1. Kir. 2. 2. *az nyugodalomnak begyére.* Solt. 15. 1. ott meg nyugosznak az ő fáradságoktól. Titk. 14. 13.

3. Mert jóllehet e' világon-is Isten az ő hiveit, kegye-lemnek folyó vize mellett plántálgya-el, Solt. 1. 3. gyöke-rét, ágait táplálgya, újíttgya. Solt. 46. 5. külsőképpen is ellen-ségek ellen asztalt terit nekik. Solt. 23. s' mindazonáltal ot-tan ottan zavaros borral-is itattyá. Solt. 75. 9. hanem az ha-lál után a' Christussal *újrat ífzunk.* Matth. 26. 29. mellynek sepreje nem léfjen. Efa. 25. 6.

4. Mert a' hivek is erőtelenkedni nem sűnnek-meg mind a' koporsóig. Jac. 3. 2.

H A S Z N A I.

Oktat. 1. A' kegyelem a' hiveknek ez életben nem ada-tik tökéletességben. 1. Mert nem volna helye a' csapás-nak.

nak. Rom. 6. 23. 2. Mert az igaz-is el-eshetik. Péld. 24. 16. 3. Mert holtig tartozik mondani: *bocsásd-meg bűneinket.* Matt. 6. 12.

2. A' hivek találnak jót a' halálban-is. *Micsoda jót?* 1. Ez által meg-szabadúlnak a' bűntől. Eph. 5. 27. a' nyomorúságról. Titt. 14. 13. 2. Ajtó nyitattik az életre. Ján. 5. 24. és az haza való menetelre. 2. Cor. 5. 2. a' hofszas bűjdosásból. Sid. 11. 14. és 13. 14. hogy edgyütt lennénk a' mennyei Chorussal. Titt. 6. 11. és a' Christussal. Phil. 1. 23. 3. Mennyei hervadhatatlan korona nyomatik fejekben. 2. Tim. 4. 8. *Ellenvetés.* Mind edgyig vétezik hát a' ki fir valamely holtak alkalmatosságával. *Fel.* Nem 1. Ha firat olyat ki gonoszúl élt s' poenitentia tartatlan holt-meg, mint Absolont firatta Dávid. 2. Sam. 18. 33. 2. Ha fir hasznos és kedves barátjának halálán. Jan. 11. 35. vagy édes gyermekének véletlen romlásán Jákóbbal. Terem. 37. 35. kiváltképpen ha egyfiers' mind s'ámoson efik a' romlás. Jóh. 1. 20. 21. 3. Ha nem annyira nézik a' meg-holt igaznak forsát a' firásban mint a' magokét. Luk. 23. 28. Véteziknek 1. A' bérért írók. Jer. 9. 17. 20. 2. Tettetése. Jer. 41. 6. 3. A' reménség nélkül írók. 1. Theff. 4. 13. 4. A' módatlanul írók, Jákóbbal, kinek szabad volt meg-indúlni, de nem rendetlenkedni. Terem. 37. 35

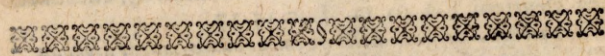
3. Soha az igaznak reménsege nem fogy-el: mert tudgya hogy jól léfzen *dolga* Esa. 3. 11. ha nyomorogis e' földön, azért *halála idején is reménsege vagyon.* Peld. 14. 32.

4. Necsudáld azért 1. Hogy némellyek a' nyavalyáktul el-nyomattatván, vigasztalásért a' halálra vetik szemeket, Job. 30. 24. 2. Hogy ugyan kívánnak el-olajlatni. Phil. 1. 23. 3. Hogy a' halálnak illattyátul meg nem s'édülnek Luc. 2. 29. mert láttyák az olyak az ő idvezítőjüket. 1. 30.

5. Sovány vigasztalása van annak a' busongonak, kinek életének hibái elő állanak, a' halál illattyá érdeklí, hánkodván kívánna vigasztalást; elől áll magánál talám bűnősebb, azt mondgya: En vagyok a' ki bűneidet meg-bocsátom; meg-halász ugyan, de Purgatoriumban meg-tisztulsz. A' Chri-

Christus vére tisztít-meg, minden bűnökből. 1. Jan. 1. 7. azért ha némely bűnök fen maradnak a' tisztogatásra Purgatoriumban, ott mi tisztítja-meg? egyéb ott nincs: tűz és ördög (mivel vallások s'erint pokolbéli mélyfegnek egyik része) a' tűznek pedig ott csak gyótró ereje. Matt. 22. 13. Az ördögnek ki tulajdonitana tisztító erőt. *Ellen.* Nincs ott tisztulás, hanem az idő s'erint való sanyarittatásnak maradványinak ki-pótoltatása. *Fel.* Nem lehet a' bűnösnek sanyarittatásra köteleztetni, hanem csak a' bűnért, bűnös hát a' Purgatoriumban vertetet, a' bűnben pedig nem csak reatus hanem macula, mocskok-is f'okot lenni, tisztulni kell hát, mellyet ha a' Christus véréből el-nem értek, várniok kel a' zoktul a' kik Purgatoriumban vadmak: mert tisztátalanul Isten országában nem mehet. Titt. 21. 27. Debb-omlot kut ez kibén nincs vigasztalásnak vize. Jer. 2. 13.

Int. 1. Ugy ély hogy a' halálban-is reménseged el-nem fogdyon. Job. 13. 15. 2. Allando vigasztalásért egyedül az Istenhez meny, Solt. 73. 23. mert ő vesztí-el a' halált. 1. Cor. 15. 55. 3. Az Urnak szabados munkáit, ha testednek sanyarúak-is jóvá hadgyad. Esf. 39. 8. 4. Ha ítéltelet, várjad az Urat békeséges türéssel mind az Urnak s'abadításáig. Hab. 2. 3.

Solt. 91. vers. 16.

Hofszszú napokkal meg-elégitem őtet, és meg-mutatom neki az én orvoslásomat.

Ebben a' Soltárban 1. A' hivek biztattyák magokat Istennek hűséges gondviselefével. 1. 1-13. 2. Az Isten biztattyá őket 1. 14. 15. s'abadításal: fel-magasztalásal: meg-halgtatásal: meg-dicsőítéssel. *Summassan* itt kettovel töldgya,

R E S Z E I.

1. Napok hofszaságával valo meg-elégítés.

2. Orvoslásnak meg-mutatása.

B

Micsoda

Micsoda jót ígér a' napok hof:fságában?

Eletet és annak terjedését, úgy mint. 1. Testi életet, mely a' léleknek testtel való edgyesféségében áll: a' testi halál pedig ezeknek el-ol:latáfaban. Phil. 1. 23. 2. Kegyelemnek életét, mellyel a' bűnnel halálából fel-támadunk. Ttk. 20. 6 3. Dicsőfégnek életét, melyben az Urat fjinről fjinre lát-tyuk. 1. Cor. 13. 12.

Micsoda ez életben a' napok hof:fsága?

Annak terjedése. 1. A' testi életnek nagyon éretlen halá-
la, tudni illik mig valaki emberkort nem ér. Hof. 9. 12.
Ebben azért éri-el ember a' napok hof:fságát a' vénfég-
ben, mellynek ideje a' meg-öf:ülés, Solt. 71. 18. hatovab
terjed el vénhedésnek hivatik. Job 15. 10. 2. A' kegyelem é-
lete áll-bé az uijá f:ületéskor, Col. 2. 13. terjedése léfjen
mind örökké, mert ez a' kegyelem dicsőféggé válván. 1.
Cor. 13. 12. 13. az Ur jo voltak követ *telles életünkben*. Solt.
23. 6. sőt mind örökké. Solt. 21. 5.

Mit akar a' meg-elégítéffel jelenteni?

1. A' mi éhségunket, mellyel ohajtyuk a' testi életet és
annak terjedését. *ibid.* és Solt. 55. 24. annál inkább a' lelkit.
Efa. 55. 1. Matt. 5. 7. 2. Az Ur a' maga jó akarattyát, hogy
kéis: hiveinek kívánságokat be-tölteni, és mint egy éhezöket
meg-elégíteni. Efa. 40. 11. Luc. 15. 17.

*Mint mehet e' végben: bolot az ember bűnös, magát átokban
ejtette, Mof. 5. K. 27. 26?*

Az Ur maga kezd az orvosláshoz, Jan. 3. 16. Rom. 5. 6. 8.
orvoslást meg-mutattya: 1. Az meg-váltásban. Matt. 1. 21.
2. A' meg-dicsőítésben. Efa. 25. 6. 8. 3. Ez életben a' gono-
f:októl való meg-f:abadításban, Solt. 55. 23. minéműek a'
leczke előtt 5. 3. 5. 6. 7. *Ellenv.* Ellenkezik ez a' Solt. 34.
20. *Fel.* Ez illyen köz-igéreteknél, mindenkor alatta ér-
csed: ha és mikor lftennek dicsőféséges, nekik idveffésés.
Sidok. 12. 6.

T A N U S Á G.

Isten, a' hiveknek testi életeknek terjedését-is, áldásul adgya.
tex. Ianét az irás úgy adgya elő mint áldást *Abrahám* felöl,
Terem.

Terem. 25. 8. *Isák*, Teremt. 35. 29. *Gedeon*, Birak. 8. 32.
Fojada felöl 2. Chron. 24. 15.

O K A I.

1. Mert ezt a' hivek, mint az éh ember az eledelt ugyan
ohajtyák, tex. mellyet mikor el-érnek úgy elégef:nek-meg:
meg-hala David jó vénfégben életével meg-elégedvén. 1. Chron.
29. 28. Szent Pal is: *kiván el ol:latni* Romában. Phil. 1. 23.
mert immár ő *meg-vénbedet Pál*. Philem. 5. 9.

2. Mert lften-is a' hiveknek mint jót úgy igéri Terem.
15. 15.

3. Mert annak a' jónak maradványa, melyben a' terem-
tésben allittattunk, mivel életre teremtetünk. Terem. 2. 17.

4. Mert jókorában 1. Sam. 2. 32. és életének feleben
meg-halni. Solt. 55. 24. testi atok, mivel nem elégf:ik-meg
az olyan életének napjaival. tex.

Micsoda áldás van benne?

1. Ekefféségekre van. Peld. 16. 31. és 20. 29.

2. Tif:tefféségekre. Mof. 3. K. 19. 32.

3. Ha:jonra alkalmatofok, mivel nálók a' tanács, Jeremi
18. 18.

4. Életeknek napjait bé-töltik. Job. 5. 26.

5. Dolgokat el végeznek, gyermekeket fel-nevelhetik,
Solt. 127. 3.

6. Világtul el-f:akadnak. Pred. 12. 9.

7. Esigy kéfjen várhattya utolfo orájokat Barzillaival.
2. Sam. 19. 37.

*Az lftentelen-is el-éri az öf:zséget, hát ő rajtok micsoda
a' napok hof:fsága?*

Testi áldás, mint a' napnak reájok való fel-hozása, Matt.
5. 45. mely, lehetne coronájok ha igafságban találtnék.
Peld. 16. 31. de mivel a' gonof:ban öf:ülnek-meg, *ha:f:az
ef:itendős léf:en-is, meg-átkozatik.* Efa. 65. 20.

Miért ditséri hát lften Salamont, hogy *nem kívánt magá-
nak hof:fsu életet.* 1. Király. 3. 11. *Fel.* Mert a' kettő közzül
job volt az Ur tul ő néki *értelmes f:ívet* kéri 5. 9. mellyel e-
gyüt az életének meg-hof:fabítását-is igéri mint áldást, 5. 14.

I. H A S Z N A.

Oktat: (1.) Illő tehát a' véneket meg-böcsülni. Vannak a' kik vének *intéttel*, kiket Isten jogorbeli állapottokban vénekhez illendő ítélet réttel áld meg: Jofephet ez okon kiáltyák *Atyának noba iffju*, Terem. 41. 43. mivel az jónak javallásában és a' jó tanácsnak adásában *bölcs és efses* volt, *ý.* 39. Így a' hetven Ferfiak közt, lehettek jokorbeliek, mind-azáltal mondatnak *Véneknek*. Mof. 4. K. 11-16. Vannak *te-kintettel* vének, kik a' *kölségnek eleinek* hivattnak, Luc. 19. 47. mivel a' nép-közt tíf;teletek. Efa. 9. 15. Vannak *tíf;rel* vének, kik ha idővel nem öregek-is, de mivel olyan tíf;tben forognak, kiben nagy f;orgalmatofság, fáradság, és értelem kívántatik, munkájok fokoknak gyümölcsös, hivattnak: *tartománknak véneinek*. Peld. 31. 23. és a' tartománban a' *népeknek véneinek*, Mof. 5. K. 31. 9. Vannak idővel vének. Kicsodák azok? láfd fellyeb a' második kérdeft. Mindezek méltók a' böcsületre: mert igen haf;nos edények a' nép között.

Miben tetzik-ki haf;nos voltok?

1. El-múlt régi dolgoknak tarháza: mely f;erint az el-múlt dolgokból a' jelen valora illendő alkalmasítatást tévén, a' *vének ki-jelentik a' bölcseséget*, mellyet várt Elihu. Job. 32. 7. el-kövétték az Sedechias Fő emberi. Jerem. 26. 17. 18.

2. A' régi jónak meg-ementői: az iffjú a' régi jónak édeségét nem költölte, azért nem tudgya óhajtani, jelenvaló hervadozó forsával nem csak meg-elégfik, hanem hamar testi bátorságra-is adgya magát, a' mikor a' meg-élemedett zokog: így a' második Templom fundamentomának felvetésekor, a' *Vének* kik látták vala az első házat, nagy f;óval fírnak vala, és egyebek foka örömben nagy fel-f;óval kiáltnak vala. Esdr. 3. 12.

3. A' kevélységnek zabolázói: mivel *értik az Istennek írtelét*. Job. 32. 9. és abból tudgyák, hogy az embernek *kevélysége meg-alázza őtet*. Peld. 29. 23. Ezt, ha kívántatik f;ezemmel látott példával meg-tudgyák erőf;íteni; a' minagyobb, néha magok f;omorú példájával világofíthattyák a' maga

maga hitséget mi köveffe, Dáviddal. Sólt. 30-7. 8. és Salamonnal, ki mint praedikállyá ki magát ez aránt, láthadd az ő praedicatiójában, és így akadályozzak a' kevélységnek igazodtat. Az onban a' régi meg-efett példák f;erint, felelmek f;oztak lenni, azért az ifzamodástúl feltvén magokat, a' mi vagyon magoknak f;ziveken, mafoknak-is azt f;oztak tanácsolni: ez okon javallyák a' Roboám Vén Tanácsosi (kik tudták Salamonnak casúsát) hogy, adgyon jó választ a' népnek. 1. Király. 12. 6. 7. mellyet hogy kevélségből meg-vete, láthadd mint járt. *ý.* 17.

4. Nálók a' jó tanács adáinak kulcsa, Ezech. 7. 26. *a' megmaradás pengig vagy a' tanácsnak bölcs értelmében*. Peld. 11. 14. és *hijában valók lef;znek a' gondolatok, mikorom nincsen tanács*. Peld. 15. 22.

5. Az idővel öregek: az iffiabbnak tüköri és példajok 1. A' meg-erötelenedésben: akar mint örvendezzen az iffiú az ő iffiúságában, de idővel *meg-mozdúlnak a' háznak őrizői*, az inak néki gyengülnek, hogy *ne bírja magát*. Praed. 12. 5. mint az előtte bádgyadozó öreg, ki minden halmoskátúl fél és az uton való *megbotláftúl*. v. 7. 2. A' világ javaival való gyönyörködésnek meg-vetésében: akar mint dicsekedgyék gazdagságában, gyönyörködteffe magát e' világnak javaival, idővel csak azt mondgya: *nem f;eretem ezeket*. v. 3. mert a' mondola fa meg-virágzik, és kívánsági meg-fogyatkoznak. *ý.* 7. 3. E' világnak meg-utalásában: annyira, hogy e' forogjon elméjén f;üzntelen: *imé meg-vénbedtem, tudom rövid időn meg-halok, de nem tudom halálomnak napját*. Terem. 27. 2. azért ha hínád: *jere velem és el-tartalak Jérusálemben*, felele Barzillaival: *kérlek hadd mennyen víszja a' te f;zolgád és hadd hallyak az én várof;omban*. meg. 2. Sam. 19. 33. 37. 4. A' békefséges türeásban: az időnek hofzf;as volta f;erint f;okon fordulnak meg, azért ha mi változásban esnek, semmi új dolog rajtok nem efik, mellyhez képeft gyakran békefséges türeffel f;zenvedik, s'az iffiaknak jó példat adnak. Jac. 5. 10. 11. 5. Az ékefségnek le-vetkezésében: a' vénség iffiúságod ékes orczáját fonnyadáfra, fejedet kopatzságra

juttattya: példa reá az előtted Béthelben ballagó Elifæus.
2. Király. 2. 23.

Ellenvetés. Láttam én Véneket terhes hibákkal, hát azok méltóké a' becsületre. *Fel.* Nincs olly tiszta ház táj, a' kinek fizemet dombja nem volna, azért minden fogyatkozás hervasztja tisztelségét. *Præd.* 9. 21. de az erőtlenységnek hibái nem fogyartják-el, egyéb aránt senki tisztelségében meg nem alhatna, mivel *minnyájan* meg-esünk *sokakban.* Jac. 3. 2. 2. Szóllok az olyakról a' kik botráncokoztató gonofzikat czégerben nem kötötték: *igen szép ékes korona a' vénség,* de hozzá téve: *melly az igazságnak útában találhatik.* Péld. 16. 31. 3. A' ki penig Istenetlen, meg-ákozzatik, *ba száz esztendősen léfzen-is.* Efa. 65. 20.

(2) Oktat: nem mástul, hanem egyedül az Urtul kell azt remélni és várni, mert minden áldás onnét fellül jár-mazik a' világofságnak attyátul. Jac. 1. 17.

(3) A' kit Isten véle meg-áld, illő jó neven vegye. Jób. 5. 26. Sőt könyöröghet az halállal tufakodó életének tovább való terjedéséért illendő okon; ugy mint: 1. Ha tapasztal magában valami bünt, mellyrül Istenét sziveffen meg nem követte: mint Dávid kívánnya, Isten gyógyítsa meg. Solt. 6. 3. *mert az én lelkem igen meg-háborodott.* 2. 4. okátadgya hasonló forsában: *az én bolondságom miatt.* Solt. 38. 6. 2. Ha kinek halálából az ecclésiában vagy republicában nagy kár következhetnék: mint Ezechiásnak nincsen Fia (mivel 15. esztendők igirternek. Efa. 38. 5. Manafé pedig 12. esztendő volt mikor uralkodni kezdett. 2. Chron. 33. 1.) ki helyettye uralkodgyék, azért sirva könyörgött életének tovább terjedéséért. Efa. 38. 2.

II. H A S Z N A.

Fedés. Vétkeznek a' Tanúság ellen *Elsőben* a' Vének:

(1) A' kik vénségeket meg-mocskolják:

1. Az iffiúhoz adván magokat a' gonofzban, mint a' Sodomiták. Terém. 19. 4.

2. A' jót meg-akadályozván. Apost. 4. 18.

3. Tanácsolván a' gonofzra gerjedező iffiat a' rofzban; mint

mint Jonadáb Ammont. 2. Sam. 13. 5.

4. Az alkotmányban a' leg szûkségesb követ ki-hagyván Solt. 118. 22.

5. Meg-csalván az iffiabbat, mint a' Vén Próphéta. 1. Király. 13. 11. 18.

6. Fel-lázaztván az iffiabbakat hibás okon mint Core. Mot. 4. k. 16.

7. A' bûnőfnek pártját fogván. Birák. 20. 13.

(2) A' kik hogy iffiúságoknak hibájakat le verkezhetnék, magokat ártatlanoknak tartják, nem vévén észben hogy ők megint más fele bûnre hajlandók, minémü az:

1. Komor kedvetlenség. *Præd.* 12. 3. 2. Sam. 19. 35.

2. Tekintetivel való vízfíza élés. Jan. 7. 48.

3. Borban való merülés. Tit. 2. 2.

4. Fővénség, és tilalmas dologra kezeinek holmi fíja alatt való vetése hogy bövölködjék. 2. Kir. 12. 4. 7.

5. Az iffiabbaknak meg-útálása, csak ez okon hogy olyan régi dolgokra nem emlékezik mint ő, ezzel edgyütt járó gyakor hazugság a' régiség mellett: az 80. esztendőt ha meg-haladgya, magát fok 100. esztendőfnek vallyá: Ez czáfoltatik. Efa. 65. 20.

(3) A' kik iffiú korokban a' jóban állandók voltak, vénségekben tántorodtak-el, mint Salamon. 1. Király. 11. 4. és Afa. 2. Chron. 16. 12.

(4) Kik gyermekek körül gyengélkednek: Eli 1. Sam. 2. 23. 24. mellyért Isten Samuel által meg-dorgálá, és ő-is az után azon gonofzban tántorodék. 1. Sam. 8. 1. 3.

(5) Kinek széki a' Vének között, s' még-is balgatag. *Præd.* 4. vers. 13.

Vétkeznek másodszor az Iffiak.

1. A' kik a' Véneknek jó tanács adafokat nem véfíj Ro-boámmal. 1. Király. 12.

2. Intéfeket nem fogadgyák. Birák. 19. 22. 23.

3. A' kik meg-csúfollyák. 2. Kir. 2. 23.

4. A' kik gonofzokban biznak a' Vének óltalmához, mint Birák. 20.

III. H A S Z N A.

Inti Elsöben a' Véneket:

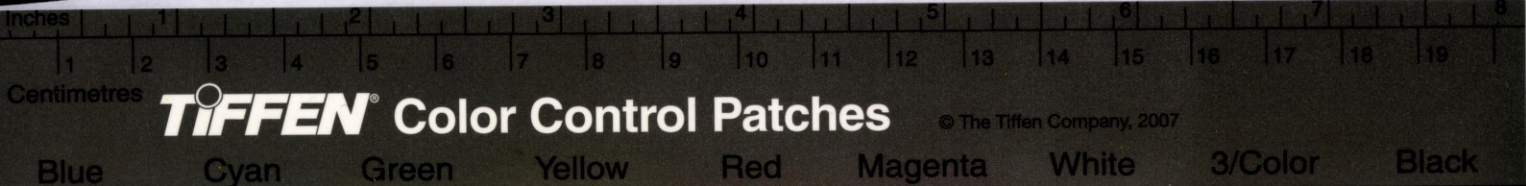
1. Az Istentül vegyék jó néven: mert csapással foszt meg némellyeket ettül. Solt. 55. 24. Istentül ékeségedre adott korona, mint az iffiúnak az erő. Péld. 20. 29.
2. Véniségehez illendő jokban gyakorollya magát.
 1. Az Urat szüntelen dicsóitse. Solt. 148. 12.
 2. Az iffiabbakat oktafla. az el-múlt dolgokrúl, Isten az övéit eleitül fogva mint áldotta-meg, s'az gonolizokat mint bünterte-meg. Mos. 5. k. 32. 7.
 3. örvendezzen látván az Urnak a' néphez való jó akaratyát. Jerem. 31. 13. szomorkodgyék, latván hervadozó forsát. Agg. 2. 3.
 4. Józan életet ilyen. Tit. 2. 2.
 5. Könyörögjön el-ne hagyattassék. Solt. 71. 9.
 6. A' halált szüntelen elméjén forgassa Isákkal. Ter. 27. 2.

Másodszor inti az Iffiakat.

1. A' magok erőtelenségeket elötrök visellyék, eshidgyék magokat holmi hívságra hajlandóknak. Solt. 25. 7.
2. Azert a' Véneket meg becsüllyék:
 1. Engedelmesek legyenek hozzájuk. 1. Pet. 5. 5.
 2. Titatellyék. 1. Tim. 5. 1. 2.
 3. Azert az iffiúi indulatokat meg-zabolázzák. 2. Timoth. 2. 8. 22.

V E G E.

III. H A S Z N A.

Inti Elsőben a' Véneket:

1. Az Istentül vegyék jó néven: mert csapással foszt meg némellyeket ettül. Solt. 55. 24. Istentül ékefségedre adott korona, mint az iffiúnak az erő. Péld. 20. 29.
2. Véniségehez illendő jokban gyakorollya magát.
 1. Az Urat fűntelen dicsőitse. Solt. 148. 12.
 2. Az iffiabbakat oktafla, az el-múlt dolgokrúl, Isten az öveit eleitül fogva mint áldotta-meg, s'az gonóizokat mint büntette-meg. Mof 5. k. 32. 7.
 3. Örvendezzen látván az Urnak a' néphez való jó akaratyát. Jerem. 31. 13. fzmorkodgyék, látván hervadozó forsát. Agg. 2. 3.
 4. Józan életet ellyen. Tit. 2. 2.
 5. Könyörögjön el-ne hagyattaffék. Solt. 71. 9.
 6. A' halált fűntelen elméjén forgassa lsákkal, Ter. 27. 2.

Másodszor inti az iffiakat.

1. A' magok erőtelenségeket elbörtök vífellyék, és hidgyék magokat holmi hívságra hajlandóknak. Solt. 25. 7.
2. Azért a' Véneket meg-becsüllyék:
 1. Engedelmesek legyenek hozzájuk. 1. Pet. 5. 5.
 2. Titatellyék. 1. Tim. 5. 1. 2.
 3. Azért az iffiúi indulatokat meg-zabolázzák.
 2. Timoth. 2. 22.

V E G E.

F. Hármak kiváltképpen.

K. Mellyik az első?

F. Az Isten Igéjének tiszta teje. I Pet. 2. 2.

K. Hány úttyai vannak az Igével-való élésnek?

F. Négy.

K. Mellyik az első?

F. A tiszteletes és jó szívvel (f) való közön-séges hallás. Luc. 8. 15.

(f) Olly tiszteletes szívvel, melly olyan mint az jó föld, melly belől jól meg-ért, és ide-ki jó gyümölcsöt terem.

K. Mellyik az második?

F. Az írásnak naponként való vizsgálása, ha azok a miket hallunk, úgy vannak-e? (t) Csel. 17. 11.

(t) Mindeneket meg próbállyatok. I Theff. 5. 21.

K. Mellyik az harmadik?

F. Azt mi elmélkedésünké tenni. (u) Solt. 119. 97.

(u) Ha tudni akarod micsoda elmélkedés az, láfd-meg e' két helyeket. Solt. 77. 6. Luc. 2. 19.

K. Mellyik az negyedik?

F. Az felől szólni, beszélni. Mos. V. Kén. 67.

K. Micsoda a' mi hirben-való épületünknek második eszköze?

F. A'

F. A Szent Lélek (x) által-való könyörgés. Judás. v. 20.

(x) Az Isten lelkének igazgatása által.

K. Micsoda a' könyörgés?

F. A léleknek magának ki-öntése az Ur elő.

(y) I Sam. 1. 15. Solt. 62. 8.

(y) Ennek okáért a' könyörgésnek alázatossággal, érzékenységgel, és hittel kell lenni.

K. Kicsoda egyedül a' Közben-járó, az ki által nekünk könyörgenünk kell?

F. Egy a' közben-járó (z) az Jézus Christus. I Tim. 2. 5.

(z) Csak egy, az mint Isten is csak egy.

K. Tudunk-e úgy a' miképpen kellene könyörgeni?

F. Nem: de az Isten lelke segéli az mi erőtelenségünket. (a) Rom. 8. 26.

(a) Meg-mutatatta szükségünket, és reá tanít az illendő magunk viselésére az könyörgés közben.

K. Micsoda a' könyörgésnek leg-jobb formája?

F. Az, a' mellyet Christus maga tanított. Matth. 6. 9. &c.

K. Micsoda az mi lelki nevedezésünknek harmadik eszköze?

F. Az

F. Az Igaságnak pecsétivel, (b) az két Sacramentummal való élés. Rom. 4. II.

(b) Mivel pecsétet, tehát erőltetésre valók, tudni illik az hitben.

K. Mellyek azok?

F. Az Kereszttség, és az Ur vacsorája. (c) Matth. 28. 19. I Cor. 11. 23.

(c) Egyedül csak ez kettők a' Sacramentumok, mert csak ez kettő által ígertetett, hogy az ezekben lévő jegy által az Istennek Christusban való jó akarattya a' mi lelkünknek megpecsételtetik.

K. Mint erőlteti a' Kereszttség az mi hitünket, és engedelmeségünket miképpen fogélli?

F. Mikor kelletékeppen meg-vizsgáljuk a' Kereszttségnek természetét és végét.

K. Micsoda a' Kereszttségnek természetü?

F. Az hogy új születésnek mosodása, (d) vagy feredője az. Tit. 3. 5.

(d) Mosodás, melly mind előnkben adgya, s' mind pedig meg-pecsétli minékünk újjonnan születetésünket: annak okáért öregbítője az mi Christusba való vigasztalásunknak.

K. Idvezithet-e minket az testnek mosodása?

F. Az kereszttségbeli mosodás csak ábrázat:

(e) az

(e) az Jéhus Christus vére a' melly lelkünk-isméretét meg-tisztítja. (f) I Pet. 3. 21. Sid. 9. 14.

(e) Melly ki-ábrázolja az mi meg-szenteltetésünket, és meg-szabadulásunkat a' büntől, és halálról.

(f) Az külső jegy magától né adhat kegyelmet.

K. Micsoda ezé mosodásunknak az vége?

F. Hogy szentek legyünk, mocsok-nélkül valók, és az jó cselekedetekre (g) buzgók. Eph. 5. 27. Tit. 2. 14.

(g) Az effől való elmékedés fel-indér minket az engedelmeségre.

K. Hogy hogy neveli az Ur vacsorájának Sacramentuma a' mi hitünket?

F. Mert az adgya előnkben, az emlegettetivelünk az Urnak halálát miglen el-jő. (h) I Cor. 11. 26.

(h) A' Christus halála fundamentuma az mi hitünknek.

K. Mint kell ez Sacramentummal élni?

F. Kinek kinek magát (i) meg-kell próbálni, és úgy enni a' kenyérből, s' innya az pohárból. I Cor. 11. 28.

(i) Az ő hiti és meg-térése felől.

K. Mint kell minden Kereszttyénnek, valaki ezekhez rarrya magát, már a' dolog-fől gondolkodni?

F. Efelé

F. Eszében kell venni, hogy sok nyomorúság által kellekik ő néki az Isten országában menni. Csel. 14. 22.

K. Jó-é nekünk meg-nyomorgattatnánk?

F. Jó igen is, egy néhány-képpen. Soltár. 119. 71.

K. Mellyik az első?

F. Minek előtte meg-sanyargattatnánk, [k] tévelygünk. Solt. 119. 67.

(k) Az nyomorúság ellenünk kiált, és így meg-ment minket az ítélettől, melly ez világra jövendő. 1 Cor. 11. 32.

K. Mellyik az másik?

F. Mert a' nyomorúságba az Istét forgalmazóssan keressük. Hof. 5. 15.

K. Mellyik az harmadik;

F. Az nyomorúság a' mi hitünket sokkal drágaltatósba tévzi az aranyból. (l) 1 Pet. 1. 7.

(l) Hitünknek ereje meg-probáltatik, és az Isten szeretetinek meg-tapasztalása öregbe-dik bennünk e' nyomorúság által.

K. Hány-féle nyomorúságok vannak?

F. Két-félék: belsők, és külsők.

K. Micsodák az belső nyomorúságok?

F. Az Sátán csapdosása, és az mi tulajdon kívánsá-

vánságuktól (m) való el-vonattatásunk. 2 Cor. 12. 7. Jac. 1. 14.

(m) Az bennünk lakó veszettség, és bűn ez.

K. Mint bánik a' Sátán az Isten fiaival?

F. Meg-rostállya őket mint (n) a' buzát. Luc. 22. 31.

(n) Rostállya őket külömb-féle kísértetek által.

K. Micsoda tehát a' mi tisztunk?

F. Józanoknak [o] kell lennünk, és vigyáz-nunk, (p) ránk vévén az Istennek egész segyverőliözését. 1 Pet. 5. 8. Eph. 6. 11.

(o) Mind az elmébéli belső kegyelemnek alkalmaztatásában, Rom. 12. 3. s' mind pedig ez élet külső áldásával való élésben.

(p) Hogy minden ostromokat meg-előzhessünk.

K. Micsoda ebben az mi vigasztalásunk?

F. Hogy a' Christus könyörgőt éretünk, hogy meg ne fogyatkozzék hitünk. (q) Luc. 22. 32.

(q) Az Tanítványokért való könyörgése Urunknak, minden hívőknek szólál. Ján. 17. 20.

K. Ugy, de az ördög sívó rivó orofzlán?

F. Nagyob az a' ki mi (r) bennünk vagyunk, hogy nem az ki e' világban. (s) 1 Ján. 4. 4.

(r) A' Christus az ő lelke által.

(s) Az ördög ez világnak fejedelme, és istene. 2 Cor. 4. 4.

K. Miképpen nyomorgat belső kívánságunk minket? F. Mi-

F. *Midőn fogva víszén bennünket, hogy ne cselekedhesünk a' jót mellyet akarnánk.* (t) Rom. 7. 9. 23.

(t) Innen indúl az küzdés a' test és lélek között, az Isten Fiában. Gal. 5. 17.

K. Micsoda itt tisztunk?

F. *Hogy minden őrizésnek (u) felette, szíveinket őrizzák.* Péld. 4. 23.

(u) Hogy a' gonosz indulat, vagy fel nem támadhasson; avagy könnyen el nyomattathassék.

K. Micsoda a' vigasztalás ez állapotunkban?

F. *Az Isten ereje az mi erőtlenségünk által méggyen végben.* (*) 2 Cor. 12. 9.

(*) Inkább ki nyilatkozik.

K. De oh melly igen meg-fogyatkozunk mi az mi tisztunkban?

F. *Az Ur kedvez nekünk (x) miként az ember az ő fiának. a' ki hozzá halgat.* Mal. 3. 17.

(x) Jó igyekezerünket végben vittel gyanánt vévén-bé. 2 Cor. 8. 12.

K. Hát ha olly eset találkozik, melly miatt az Isten fiai valamely rettenetes nagy gonoszban esnek?

F. *Ha esnek is de őszve nem romolnak, mere az Ur alájok veti az ő kezét.* (y) Solt. 37. 24.

(y) Az Isten végben víszí a' jót az mellyet ele kezdet.

K. Mi-

K. Micsodák a' külső nyomoruságok?

F. *Az mellyek rajtunk esnek jó hírünkben, nevünkben, javainkban, és személyünkben.*

K. Micsoda az hírünkben nevünkben való?

F. *Mikor minden-féle gonoszt mondanak ellenünk a' Christusért (z) hamissan.* (a) Matt. 5. 11.

(z) Mint ha a' mi vallásunk gonosz volna.

(a) Ne legyen az ti fényvedéslek mint gonosztévőké. 1 Pet. 4. 15.

K. Mire kell ez ilyen ügyben gondot viselnünk?

F. *Hogy az mi magunk-viselése legyen tisztességes; hogy azok a' kik gonoszt szólnak, vagy meg-térítessenek, (b) vagy meg-szegyenüllyenek.*

(c) Pet. 2. 12. Tir. 2. 8.

(b) Az mi jó példánk által.

(c) Nem lévén igaz oka gyalázásoknak.

K. Micsoda a' mi vigasztalásunk ez kereszt-viselésben?

F. *Ez, hogy nagy az mi jutalmunk az (d) égben.* Matt. 5. 12.

(d) Ez volt magának is Christusnak vigasztalása hasonló állapotban. Sid. 12. 2.

K. Micsoda az javainkban-való nyomoruságunk?

B

F. Az

F. *Az sok külömb külömb-féle károk.*

K. Mire kell fő-képpen ez ilyen nyomoruságban meg-taníttatnunk?

F. *Hogy meg ne nyíssuk (e) szájunkat, mert az Ur a' ki azt cselekedte.* (f) Solt. 39. 9.

(e) Zugolódásra vagy irigykedésre.

(f) Az ő gondviseeléséből esett rajtunk.

K. Micsoda ebben a' mi vigasztalásunk?

F. *Hogy az Ur nekünk annál többet adhat.* 2 Kron. 25. 9.

K. Hát ha ugyan csak alacson állapotban tart az Ur minket?

F. *Mind-az-által az jó-lelki isméret (g) szüntelen lakodalom.* (h) Péld. 15. 15.

(g) Melly bizonyosíttya az embert, az Istennek Christusban való jó akarattya, és az önnön maga igazán élése felől.

(h) Szüntelen oka az örülnének. 2 Cor. 1. 12.

K. Micsoda a' személynkben való nyo-

F. *a' betegségek, és az halál.* (moruság?)

K. Mellyik az első dolgunk mellyet betegségünkben kell cselekednünk?

F. *Meg-kell magunk ellen (i) az Urnak a' mi istentelenségünket vallanunk.* Solt. 32. 5.

(i) Az bűn oka minden betegségnek; azért leg-elsőben is afféltől kell gondolkodni.

K. Micsoda a' mi vigasztalásunk az betegségben?

F. Ez,

F. Ez, *hogy az Ur minden mi ágyunkat (k) a' betegségben meg-fordítja.* Solt. 91. vers. 3.

(k) Békéséges-ürést ajándékozván; azután egélséget is, ha úgy itéli jobbnak.

K. Ha az Ur meg-gyógyít, mit kell cselekednünk?

F. *Többé ne vétkezzünk, (l) hogy gonosz-búl ne legyen dolgunk.* Ján. 5. 14.

(l) Az mint betegségünk előtt cselekedtünk; mert az Ur ok nélkül nem látogat meg. Jer. 5. 3.

K. Nem szabad-e varásoltatni az nyavalyáknak meg-gyógyíttatásáért?

F. *Ne találtafsek se közörted Varásló, azt mondgya az Isten.* Mos. V. Kón. 18. 11, 12.

K. Ha lám melly sokak meg-gyógyulnak az által (m)

(m) Ez a' tudatlanoknak közönséges fogások, nem vévén esekbé hogy az ördögök testnek meg-könnyebbitésével, lelket igyekez vezetni.

F. *Nem szabad gonoszt cselekedni, hogy jó jöjön ki belőle.* Rom. 3. 8. [nézve?

K. Micsoda az mi fő tiszttunk az halálra

F. *Minden nap meg-halni.* (n) 1 Cor. 15. 31.

(n) Szüntelenül várván az halált, és el-készülvén annak bé fogadására.

K. Micsoda a' leg-jobb vigasztalás, mikor már szinrén ki-költözendők vagyunk ez árnyék világból?

B 2

F. Hogy

F. *Hogy hitünket meg-tartottuk.* (o) 2Tim.

4. 7. (o) Alhatatosan meg-maradván az igazságnak vallásában.

K. Micsoda ezen kívül?

F. *Hogy a' Christus az halálnak fulákját, melly az bűn, ki-vonta.* (p) 1Cor. 15. 55, 56.

(p) A' bűn meg-bocsáttatván, az halál nem veszedelmes.

K. Mikor törlend el Isten minden siralmat az ő fiainak szemekről?

F. *Az újulásnak idején.* (q) Jelen. 21. 4. Csel. 3. 19. (q) Az az idő, az tellyes váltságnak ideje, Rom. 8. 23.

K. Micsoda idő az?

F. *Az, a' mellyen az Jésus Christus az ki minkünk mostan predikáltatik, jö-el az ítéletre.* Csel. 3. 19.

K. Kőzel-é az az idő?

F. *A' Biró az ajtó előtt áll.* Jac. 5. 9.

K. Micsoda formán jö-el?

F. *Az ő di-csőségében, és minden ő szent Angyalai ő velle.* Matt. 25. 31.

K. Mit fog mivelni hogy el-jö?

F. *El-választva az juhokat a' gődölyéktől.* (r) Matt. 25. 32.

(r) Ez el-választásra most nyit útaz az Evangéliumnak naponként való predikállása által, Matt. 3. 21.

K. Ki.

K. Kicsodák az ő jubai?

F. *Az kik hallják és értik az ő szavát,* (f) és követik őtet. (t) Ján. 10. 4, 27.

(f) Melly az ő igéjében zengedez.

(t) Az tudománynak azt az igazságát, és az sz. életnek azt a' módgyát, a' mellyet ő tanította.

K. Kicsodák a' gődölyék?

F. *Az kik nem hisznek.* (u) Ján. 10. 26.

(u) Nem csak az nyilván való hitetlenek, hanem azok-is a' kik csak színmutatók az kegyelőségben és annak erejét meg-tagadták.

K. Mit fog mondani az juhoknak?

F. *Fertek-el áldottak, birjátok örököül az országot.* Matt. 25. 34.

K. Hát az gődölyéknek mit?

F. *Távozzatok-el átkozottak én tőlem.* Matt. 25. 41.

K. Mint fog azért dolgok lenni az juhoknak?

F. *Az hol a' Christus vagyon,* (x) *ott lesznek ők-is.* Ján. 14. 3.

(x) Örökösök a' Christus mellett, Rom. 8. 17. az ő jelen létében örömmek tellyelége vagyon, Solt. 16. 12.

K. Mi esik az gődölyéken?

F. *Örök veszedelem.* (y) 2 Theff. 1. 9.

(y) Örökké halnak de soha meg nem halnak.

B 3

K. Mit

K. Mit kell minékünk azon-közben míg az a' Nap el-jő, mivelnünk?

F. *Várnunk kell azt, (2) és arra sietnünk, így könyörögvén naponként: Ugy Uram: Jövel Uram Jésus! 2 Pet. 3. 13. Jelen. 22. 20.*

(2) Nem vetvén azt mészázásra, hanem szüntelen várván azt.

AZ EMBERNEK

*minden napoki maga-viselese
felől-való igazgatása.*

K. Mit kell nekünk reggelenként cselekednünk?

F. *Könyörgésünk mennyen az Ur eleiben, és az ő irgalmaságát (a) dicsérjük. Solt. 88. 1. és 59. 16.*

(a) Mellyet a' mi szakadatlan meg őriztetésünkben mutatott.

K. Minéműnek kell az mi öltözetünknek lenni?

F. *Az minémű illik azokhoz, kik Isteni felelemre adták magokat. (b) 1 Tim. 2. 10.*

(b) Bűnök-okaért sem igen költséges értékünk felett, sem illetlen, igen czifra avagy rusnya becsület ellen.

K. Mit

K. Mit kell ez után mindgyárt mivelni?

F. *Saját dolgunkat (c) tenni csendességben. 1 Theff. 4. 11. 2 Theff. 3. 12.*

(c) Minden embernek tiszteltetés hivatalljának kell lenni. Mos. 1. könyv. 3. 19.

K. Mire kell kiváltképpen dolgunk közben gondot viselnünk?

F. *Hogy Istennel járjunk. (d) Mos. 1. Kón. 5. 22.*

(d) Meg-emlekezvén az ő mindeneket látó jelemlétéről; és azt keresvén, mint kedveltet-hessük magunkat ő velle.

K. Minéműeknek kell beszédünknek lenni?

F. *Kedvességeknek (e) mindenkor. Col. 4. 6.*

(e) Ollyaknak, mellyek az szív kedvességének bizonyági lehessenek.

K. Mit kell főképpen a' beszédben elkerülni?

F. *Az hazudást, esküvést, ruszást, bolond beszédet, irágarságot, rágalmazást. (f) Ephes. 4. 25. és 5. 4. Jac. 5. 12.*

(f) Ez hivatatik rohatt beszédnek; melly az veszett szívnek világos mutatója, Eph. 4. 39.

K. Minémű társasággal kell tartanunk?

F. *Minden (g) gyönyörűségünknek lenni kell a' szentekben, kik ez földön (h) vannak. Solt. 16. 3.*

(g) A' karkikhez mutathatunk szánakozásbéli szeretetet, de gyönyörködésb. hi nem.

(h) A' kiknek lelki méretek vagy on a' bent élet felől,

K. Mit cselekedgyünk mikor enni megyünk?

F. Fel-kell az égből tekintenünk, (i) és hálat adnunk. Matt. 14. 19.

(i) Fel emelnünk szíveinket.

K. Hány dologra kell ételünkben vigyáz-

F. Háromra. (nunk?)

K. Az első mellyik?

F. Szíveinknek el nem nyomattatni tobzódással, és részegséggel. Luc. 21. 34.

K. Mellyik az második?

F. Az Ur munkájáért (k) el nem felelkezni. Esai. 5. 12.

(k) Vége, a' melynek kedvéért az Ur nekünk eladélt ád.

K. Mellyik az harmadik?

F. Hogy az mi el-marad tőlünk, abban semmi el ne vesszen. Ján. 6. 12.

K. Nem kell-e valami időtskét minden napból lelki haszonra szakasztanunk?

F. Sőt áron-is meg-kell az alkalmatosságot vennünk, (l) mivel a' napok gonoszak. Ephess. 5. vers. 16.

(l) Leg jobban tününk az mi időnkkel.

K. Hát nem mulattattyuk-e néhányszor magunkat?

F. Meg-

F. Meg-lehet, mert vagyon ideje az nevelésnek. Prædik. 3. 4.

K. Micsodás tréfákat szabad üznünk?

F. Olyakat az mellyek tisztességessek. (m) Philip. 4. 8.

(m) Ez illyen tréfák nem azok közzül valók, mellyek gyermekeskedést, és szemtelenséget nemzenek, avagy hogy kárt tennének, nem lévén azok vagy az elmének vagy az testnek gyakorlái. Bűféléknek semmi jó emlékeztet nincsen sem a' Szent Írásban, sem az Isten bölcsenek könyvekben.

K. Hány dologra kell néznünk, mikor magunkat mulattytuk avagy gyönyörködöttük?

F. Kettőre.

K. Mellyik az első?

F. Hogy a' mi örülésünk meg ne gátolgya az jobb tiszteinket. (n) I Thess. 5. 16, 17.

(n) Szent Pál őszve köti az örülést a' könnyörgéssel, azt akarván előnkben adni, hogy az öröm gonosz dologgá ne legyen, ha az könnyörgésnek akadályára szolgálánd.

K. Mellyik az második?

F. Okot nem adni reája hogy az mi alkalmatosságunk (o) felől, gonoszúl beszéljünk. (p) Rom. 14. 16.

(o) Keresztényi szabadságunk felől az gyönyörködésekben.

(p) Mintha az, a' szabados életnek volna fundamentuma.

B s

K, Mi

K. Micsoda az estvéli tisztünk?

F. *Meg-vizsgálunk magunkat* (q) *az mi ágyunkban, és edgyen edgyen ezt mondanunk: mit cselekedtem én?* Solt. 4. 5. Jer. 8. 6.

(q) Mint viseltük azon az napon magunkat.

K. Mit kell egyebet cselekedni?

F. *Könyörögni kell.* (r) Solt. 55. 17.

(r) Hogy az el-múlt napi bűnünk meg bocsátassék, és meg-öriztessünk kövérkezendő érzakán.

K. Hány dolog téstí aluvásukat kedvelsé?

F. *Kettő.*

K. Mellyik az első?

F. *A tisztességes munka.* (f) Prædik. 5. 11.

(f) Kinek kinek igaz hivatalyabéli tisztiben.

K. Az második mellyik?

F. *Az Istenes szorgalmatosság, az Isteni felelemben való öregbülés felől.* Péld. 3. 13.

K. Mint kell az aluvással élni?

F. *Ne szerezsed azt hogy szegénységre ne juss.* Péld. 20. 13.

A Tiszt-viselőknak tisztetek.

K. Micsoda tisztí a Magistrátusnak? (*)

(*) Személyében való tisztí.

F. *Meg-ékesíteni az Istennek házát.* (u) E.ldr.

7. 27.

(u) Elő.

(u) Elő-mozdítani az igaz vallást: melly dolog mindenekre valakik valami méltóságban vannak, helyek és állapotok szerint reájok tartozik; az Királyoktól fogván az leg alsóbb Tisztig.

K. Mint kell magát a nép között viselni?

F. *Mint Isten szolgájának, az népnek javára.* 14. Rom. 13. 4.

K. Hogy kell az népnek javára gondot viselni?

F. *Hogy ha ő dicsiretekre léend azoknak az kik jót cselekesznek; a gonosz cselekedőknek pedig büntetésekre.* 1 Pet. 2. 14.

K. Minémű emberek illendők az Magistrátuságra, a Tisztre?

F. *Az kik erőssék, (*) Istenfélők, igaz mondók, és telhetetlenség gyűlölk.* Mos. 11. KÖN. 18. 21.

(*) Erős szívűek, a kik az törvényben semmi okkal el nem hajtathatnak.

Az alattok-valóknak tisztet.

K. Micsoda az alattok-valóknak tisztet?

F. *Alá-vettettetni, engedni a lelki-isméret.* (*) Rom. 13. 5.

(*) Meg-tudván hogy a Tiszt viselés Isten rendelése.

K. Micsoda továbbá?

F. *Könyö-*

F. Könyörögni azokért, a' kik méltóságban helyhezettek. (x) 1 Tim. 2. 2.

(x) Ha jók azok, hogy meg-erősíttessenek; ha pedig gonoszok, hogy meg-téritessenek.

R. Mi ennek-felette?

F. Még gondolatban is a' Tiszt. viselőknél gosszt nem mondani. Prædik. 10. 18.

K. Vagyon-e más valami?

F. A' párt-utókkal magunkat össze nem egye-
léteni. (y) Péld. 24. 21.

(y) Ez három utolsó tiszteink az elsőből folynak, tudnia illik az lelki ismérteiről való alá vette-
tésből; a' ki ilyen, örömeit imádkozik, nem
átkozik és nem pártolkodik.

Egyházi Tanítónak tisztja.

K. Micsoda a' Tanítónak tisztja?

F. Meg-lássa hogy a' melly szolgálatot az
Urba vött, azt bé-tölse. Coloss. 4. 17.

K. Mint cselekedheti azt még?

F. 1. Az nyáj környül-váló bünetlen vigyá-
zással. (z) Esai. 62. 6. Csel. 20. 28.

(z) Mert a' Sátán öntelen keresi azt bé nyelni.

2. Az nyáj állapotjának szorgalmaz-
san-való meg-tudása által. (a) Péld. 27. 23.

(a) Salamonnak ez tanítása igen reája illik erre
az dologra, holott minden Tanító, Juhász
avagy Pásztor.

3. Az olvasásban-való figyelmeztetés által. (b)
1 Tim. 4. 13.

(b) Szorgalmazatosan kell tanulni, hogy külből
külből fép dolgokkal ugyan teli legyen.

4. Ez életnek szorgalmazatosságiban-való
maga nem egyelítése által. 2 Tim. 2. 4.

5. Rajta lévén az igének predikálásán, (c)
alkalmas s' alkalmatlan időben. 2 Tim. 4. 2.

(c) Egyben körvén ezzel az Sácramentumok-
nak ki szolgálatátokat, a' mikor az idő s' az
hely hozza.

6. Catechizálás (d) által. Galat. 6. 6.

(d) Az Görög ige annyit téstén.

7. Az bűveknek példájokká létele által.
1 Tim. 4. 2.

K. Micsoda a' tisztiben el nem járó Tani-
tónak büntetése?

F. Az Isten a' népnek vérére, az ő kezéből ki-
vánnya-meg. Ezech. 33. 8.

K. Hány dolog kivántatik kiváltképpen,
az Tanítóvá lételehez?

F. Kettő.

K. Micsoda az edgyik?

F. Hogy a' tanításra-való amaz hú beűdnek
szorgalmazatos meg-tartója legyen. [e] Tit. 1. 9.

(e) Jó és derék illetű embernek kell annak len-
ni.

K. Micsoda az másik?

F. *Hogy alkalmas legyen az idvességes tudomány [f] által való intéésre is, és meggyőzőbbsé az ellenkezőket. Tit. 1.9.*

(f) Tanításra való ajándékjának is kell önéki lenni.

Az Népnek tisztí.

K. Micsoda a' Népnek tisztí ez ilyen Tanítóhoz?

F. *Az Nép tisztínek hat ágai vannak.*

K. Micsoda az első?

F. *Engedni, és magát alá adni. [g] Sid. 13. 17.*

(g) Az tudománynak tisztaságára és az intéstnek hatalmára.

K. Micsoda az másik?

F. *Becsúlni őket, és kiváltsággal szeretni.*

1 Thess. 5. 13.

K. Az harmadik mellyik?

F. *Minden javokból őket részesíteni. Gal. 6. 6.*

K. Micsoda az negyedik?

F. *Könyörögni érte, hogy nekik szőlés adatsassék, szájoknak bátorsággal való megnyitására. Ephes. 6. 19.*

K. Micsoda az ötödik?

F. *Vádat ellenek hirtelen bű nem venni. [i]*

1 Tim. 5. 19.

(i) Ez

(i) Ez az oktatás legelsőben az Ecclesia igazgatóknak adattatott, de mindenkért szabhatni.

K. Miért kell a' népnek az ő Tanítóhoz magát így viselni?

F. *Három okért.*

K. Mellyik az első?

F. *Mert az Ur dolgát cselekszik. [k] 1 Cor. 16. vers. 10.*

(k) Foglalatossak a' Szenteknek őszve gyűjtésekben. Ephes. 4. 12.

K. Mellyik az második?

F. *Mert azok vigyáznak az népnek lelkéért,*

[l] úgy mint számot adandók. [m] Sid. 13. 17.

(l) Ennek okáért tulajdon maga, a' maga el-
lensége, az ki ellenek áll ő nekik.

(m) Köreles ő lelki-ítméretiben arra az mit
cselekszik.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Mert egyébként az ő tiszteteket szomorúsággal fognak cselekedni, melly nem használna a' népnek. [*] Sid. 13. 17.*

(*) Az Ur látván az ő szíveknek keserűségét,
meg-verné azokat az kik őket meg szomorítanák.

Cselédes ember tisztí.

K. Micsoda a' Cselédes embernek tisztí
az ő

az ő cselédgyéhez az Isteni szolgálatnak dol-
gában?

F. Meg-hadni az ő háza-népének hogy meg-
őrizzék az Urnak útát. (n) Gen. 18. 19.

(n) Ez végre kell ő néki Istenes gyakorlási há-
zában tartani, úgy mint könyörgést, Cate-
chizálást, szent írás olvasást: és cselédgyit
a' Gyülekezetben is tartozik fel-szokratni.

K. Hát a' külső dologra nézve micsoda?

F. Gondor viselni [o] azokról, a' kik az ő
cselédgye közzé valók. 1 Tim. 5. 8.

(o) Tiszteletésséges úton mondon.

K. Micsoda az Feleségnek tisztí ezekben?

F. Segétséggel lenni az ő [p] Férfjének. Mos.
1 Kón. 2. 18.

(p) Mind az Isteni-félelemnek terjesztésében,
s' mind az külső dolgokban.

K. Micsoda az Férfiúnak tisztí az ő Fele-
ségéhez?

F. Vélle lakni és szeretni őtet, mint az ma-
ga testét. Ephes. 5. 28. 1 Pet. 2. 7.

K. Hát az Afiszzonynak hivatallya az ő
Férfjéhez micsoda?

F. Engedni annak mint az Urnak. [q] Eph.
5. vers. 27.

[q] Az az, jó-akarattal és víg kedvel.

K. Micsoda tisztí annak, az kit Isten egy-
szer s mind Atyává-is tölt? F. Ha-

F. Haragra az ő gyermekit nem ingerleni,
(*) hanem nevelni őket fenytékben, és az Ur-
nak (r) intésében. Ephes. 6. 4.

(*) Felettébb-való keménységet mutatván hoz-
zájuk.

(r) Isteni-félelemben, jó szokásban és tisztel-
ges hivatalban.

K. Az Anyák tisztí ugyan itt micsoda?

F. Nevelni az ő magzattyokat és oktatni a-
zokat. (s) 1 Tim. 5. 10. Péld. 30. 1.

(s) Salamon le-írta a' leczkét, melyre őtet az
ő Anyja tanította volt.

K. Micsoda az Urnak, Afiszzonynak tisztí,
az ő szolgálaihoz, szolgálóihoz? (t)

(t) A' Szolgákon, Szolgálókön érttetnek a-
zok, kik velünk egyetemben foglalatossok a'
mi dolgunkban, akár velünk lakjanak, akár
máshut.

F. Igassággal, és egyenlőséggel lenni hozzá-
juk. (u) Coloss. 4. 1.

(u) A' mint az ő tisztelteséges főlgálattyok meg-
érdemli, meg-gondolván azt, hogy az érde-
mes bérnek meg-tartása, égben kiáltó bün.
Jac. 5. 4.

K. Micsoda az magzatoknak tiszték az ő
Szüléjekhez?

F. Engedelmeseknek lenni azokhoz az Ur-
ban. (*) Ephes. 6. 1.

(*) Szánakozásból, mindazáltal a' kegyelenségnek meg-
bántódása-nélkül;

C

K. Hát

K. Hát ön-köztők egymásnak mivel tartoznak?

F. *Hogy őkzve ne veszszenek.* Mos. I. KÖN. 45. 2.

K. Micsoda a' Szólga, Szolgáló tisztí?

F. *Szivnek együgyűségében, és minden jó hátséghen tetszeni öröklődni az ő Uroknak, Ajszonyoknak, ha szintén kemények-is azok: nem csak szem előtt szolgálván, hanem tiszta szível, felvén az Istent.* Ephes. 6. 5. Tit. 2. 10. 1 Pet. 2. 18. Coloss. 3. 22.

Az edgyes személyeknek tiszték.

K. Mi kíváztatik a' nőtelé személyektől?

F. *Ha meg nem térteshetik magokat, házafodgyanak-meg, mennyenek férhez.* (x) 1 Cor. 7. vers. 9.

(x) Közönséges parancsolat ez, minden rendre tartozik.

K. Mint kell meg-házafodni, és férhez menni?

F. *Egyedül csak az Urban.* (y) 1 Cor. 7. 39.

(y) A' Szülőknek meg-edgyezésekből, és az Valáfra s' Isteni félelemre való szorgalmatostekintetből.

Az Fe-

Az Felebarátoknak egymáshozvaló tiszték.

K. Mi kíváztatik a' Fele-barátoktól, kik edgyüt élnek, és társalkodnak?

F. *Azon lenni, hogy egymást meg-becsülyék, és fel-indítsák az Atya-füi szeretetre, és az jó-cselekedetekre.* Sid. 10. 24.

K. Micsoda indulattal kell lennünk azokra a' dolgokra nézve, melyek az mi fele-barátinkon esnek?

F. *Az örülőkkel örülnünk, a' sírókkal pedig sirnunk-kell.* (z) Rom. 12. 5.

(z) Kések lévén azoknak nyavalyájoknak megkönnyebbitésére, a' mennyiben töllünk lehet; és némelly ügyökben ugyan erők lett-is, 2 Cor. 8. 3.

K. Micsoda az jó Felebarátnak haszna?

F. *Jobb az, a' távul lévő Atya-finál.* (a) Péld. 27. 10.

(a) Akár az helyre, akár pedig az indulatra nézve.

K. Micsoda leg-jobb úttya, mellyen Felebarátinkat a' szeretetben hozzánk inkább meg-tarthattyuk?

F. *Az kinek baráti vannak, tisztelni kell a' barátságot.* Péld. 14. 24.

C 2

K. De

K. De ha néhányszor meg-találunk véllek háborodni?

F. *A' nap az ti haragotokon le ne mennyen.* Ephes. 4. 26. (töllök?)

K. Hát ha minden-nap ingereltetnénk

F. *Ne győzettefél-meg a' gonoszról, hanem inkább a' gonoszt jóval győzd-meg.* Rom. 12. 21.

K. Mikor embernek sok ellenségi vannak, mint kell békefében élni?

F. *Midőn jó akarattal vagyon az Ur valakinek utához, még ellenségit is jó-akarókká téstí ahoz.* (b) Péld. 6. 7.

(b) Hanemha az Ur az ő bölcsességében jóbnak tudgya lenni minékünk; hogy az gonosz embereknek gonosziságokkal gyakoroltasunk.

K. Hát ha ember olly istentelen helyben lakik, az hol többire senkivel nem barát-koszhatik?

F. *Azon légyen, hogy a' gonosz el-fordult nemzetségnak közötté fénylők mint a' szővén-kek.* Phil. 2. 15.

Alkuvásokban-való igazgatás.

K. Mint kell magunkat az emberekkel-való bánásunkban viselnünk?

F. Sen-

F. *Senkit semmi dologban, sem el-nyomnunk; (c) sem meg nem kell csalnunk.* (d) 1 Theff. 4. 6.

(c) Ama' kemény és mostoha véllek való bánással, minémű az zaklatás, usora, ajándékért való szolgálat, &c.

(d) Ravasz és hegyes avagy mély praktikákkal, minémű az hamis mértékek, az rof' marhá-nak mesterseges el-adása nagy áron, &c.

K. Micsoda az regulája tanusága, melly által minden mi alkuvásunknak igazgattat-niok kell?

F. *Valamit mi akarnánk, hogy cselekedgye-nek velünk az emberek, mi-is azt cselekedgyük egyebekkel.* Matth. 7. 12.

Gazdag embernek tisztí.

K. Micsoda a' gazdag ember tisztí?

F. *Tisztelni az istent az ő gazdagságával.* Péld. 3. 9.

K. Miben cselekedhetni ezt főképpen?

F. *Ha ember jó cselekedetekben léend gazdag, és az adakozásra kész, hajlandó.* (e) 1 Tim. 6. 18.

(e) Ingyen adván mind kölcsön, s' mind egy-b-ként, Mos. V. Kön. 15. v. 8. és néhányszor az adóságot is el engedvén. Neh. 5. 9. &c.

K. Hány dologtól kell a' gazdagnak mag-gát ójni?

C 3

F. Kel-

F. Kettőtül; az elmének fel-fuvalkodásátul, és az reménységnek a bizonytalan gazdagságban vetésétül. (f) I Tim. 6. 17.

(f) Attúl a vélekedéstül, mintha ő azért hogy gazdag, Isten kedvében volna, és olly ember az minéműnek kellene lenni.

K. Minek kell a' gazdag ember örömének lenni?

F. Hogy meg-aláztattatott. (g) Jac. I. 10.

(g) A' gazdagság hívságának, és veszedelmes voltának meg ímérése által.

Szegény ember tisztí.

K. Micsoda a' szegény ember tisztí?

F. Meg-tanálni, és tudni mint kellyen meg-aláztatni, síkölködni, mint búvölködni. Phil. 4. vers. 12.

K. Mellyik az a' leg jobb mesterség, melly által ember bizonyosá tétetethetik, hogy valamig él urólsó szükségre nem jút?

F. Keresni elsőben az Istennek országát, és az ő igazságát. (h) Matt. 6. 33.

(h) Az életnek azt az újulását, melly az Isten országának örököséhez illik.

K. Miben áll a' szegénynek öröme?

F. Hogy fel-magasztaltatott, Isten fiává, leányává tétetvén, kegyelem által. (i) Jac. I. 9.

(i) Az az Sz. Léleknek értelme abban, az helyb.

Koros

Koros embereknek tisztetek.

K. Micsoda a' koros embereknek tisztetek,

F. Hogy legyenek józanok, tisztességesek? mértéktelések; az hitben, szeretetben, és a' tőrésben éppek. (k) Tit. 2. 2.

(k) Ezek a' tisztetek mindenektül meg-kivántatnak, de kiváltképpen az öreg emberektől.

K. Mikor az vénség dicsőségnek koronája? (l) (l) Az az, mikor érdemli meg leg-inkább az tisztesség tételét?

F. Mikor az az igazságnak útában találtatik. Péld. 16. 31.

K. Mi kivántatik az Öreg Afzszonyoktúl?

F. Hogy szentséghez illendő öltözettel éllenek, ne legyenek sziszokok, ne szolgállyanak az fok bornak: és az isü Afzszonyi-állatokat bölcseségre tanítsák, hogy férjeket, és magzatyokat szerezsek. Tit. 2. 3, 4.

Az Iffiaknak tisztetek.

K. Hány tiszteti vannak az Iffiú népnek?

F. Három kiváltképpen.

K. Mellyik az első?

F. Meg-emlekezni az ő teremőjokrül. (m)

Prædik. 12. 1.

C 4

(m) Az

(m) Az ő virágjokban lévő estendejeiket, Istennek ismételre és szolgálattára szentelni

K. Micsoda az másik?

F. *Hogy jözan elméjüvek, mértékleteffek legyenek, és az Ifiúságnak kívánságait el-távoztassák.* Tit. 2. 6. 2 Tim. 2. 22.

K. Mellyik az harmadik?

F. *Az öregeket meg-bácsolni.* Mofes. III. Kőn. 19. 32.

K. Mivel jobbithattya-meg az Ifiú az ő uttyát?

F. *Az Isten be-séde-nék meg-tartásával.* Solt. 119. 9.

Mindeneknek summája.

K. Micsoda rövid summája az ember egész minden tiszteinek?

F. *Az Istent felni, (n) és az ő parancsolatit meg-tartani.* (o) Prædik. 12. 13.

(n) Szorgalmazatosan ójni embernek magát, hogy Istenet meg ne bántsa.

(o) Az ő ki jelentett akarattjára vigyázni, és azt az idvességnek útában tanácsosfunak tartani. Solt 119. 24.

K. Micsoda mind ezeknek jótalma?

F. *A ki ezeket cselekszi meg-marad mind örökké.* Solt. 15. 5.

Istené egyedül a' dicsőség. Amen.

EGYNEHANY SZEP RÖVID

KÖNYÖRGESEK,

Mellyeknek valamelyikét mind annyisor el-kell mondani, valamennyiser az Lelki A-Bé-Cének tanulásához és gyakorlásához kezdünk.

Világossákoknak édes Attya, Jac. 1. 7.
ki magad ígérted, hogy valakinek 7. és 15.
bölcseségre vagy on szűksége, 11.
kérjen te tölled, kegyessen és ríogatás-nélkül mindeneknek adó jó Istentől; és adattik néki: Mi Uram, magunkban igen meg-velztünk; az tudatlanságnak sűrű setétség, mint valami temerde-k hályog, el-fogta szemeinket: melly miatt vakkabbak vagyunk Lelkünkben, amaz vakon született Barimæusnál. Oh dicsőségnek Attya, Marc. 10. 46.
könyörölly rajtunk, és adgyad nekünk az Ephes. 1. 17. 18.
bölcsességnek és nyilatkozásnak telkét, az Ur Christus ismereti által: világosítsd-meg elméinknek szemeit, hogy érthessük az ő hivataljának amaz reménységét, és az ő öröksége dicsőségének a' Szentekben, temerdekdús gazdagragit. Hogy az mint a' beűnök
lévő Eph. 4. 1

lévő tudatlanság miatt, a' te életedtől el-idegenültünk volt; a' ferént az te akaratodnak idvességes értése által, a' valóságos szent el-
lethez ísmét hozzá édesedgyünk; a' te Fia-
nak általa. Amen.

Más.

Solt. 127.
1. 2.

OH mi Urunk Istenünk, az kinek áldá-
sa-nélkül, minden szándék és erőlkö-
dés csak haszontalan: adgy búséges áldást
onnan fellyül mostani igyekezetünkre. Böl-
csesség-nélkül szűkölködünk Uram, az te
bölcs igéd által taníts-meg minket. Adgyad
hogy a' te szent beszédednek tiltsa tejét, mint
mostán sülettetett csecsemők kívánbassuk;
hogy az által mind az értelemben, s' mind
az istenes szent életbē inkább inkább neved-
hesünk, az Ur Jēsus Christus által. Amen.

Más.

Jac. 1. 23.

1. 23. 24.

AZ te szent Törvényed Uram, lelki tū-
kór, melly a' bűnöknek mindē mors-
kait élőven ki-mútogatya bennünk: Ad-
gyad azért kegyelmes Atyánk, hogy midőn
az te akaratodat, szentséges igédből tanul-
lyuk, ne légyünk olyak mint az kik a' tū-
kórben bé-tekintrvén, a' szennyet orczájo-
kon meg-látták, s' azonban el-felejtik on-
nan le.

nan le-mosni; hanem inkább hogy az miket
tanulunk meg-érthessük; a' miket meg-ér-
tünk szívünkben rejthessük, és életünknek
meg-jobbitásában-is, mentül hamaréb elő-
ven ki-ábrázolni igyekezhessük, a' te Fia-
d az mi édes Idvezítő Urunk által. Amen.

*Hála-adás az lelki gyakorlás
után.*

KEgyelmes Istenünk, ki az te dicsirete-
det, a' csecsemőknek szájok által ren-
delted végben vinni; te benned gyönyör-
ködik az mi lelkünk, hogy ekképpen min-
ket, kik természetünkben csak kőlykök vol-
nánk, méltóztatz a' fiaknak kenyérére, a te
szent akaratodnak idvességes értésére. Oh
édes Atyánk Istenünk, kegyelmez-meg a'
mi bűneinknek, és a' te hatalmas lel-
kednek ereje által, cselekedetképpen-is
azokban az miket a' te szent Igédből tanu-
lunk, vid-végben a' te dicsiretetet mi álta-
lunk: hogy a' te Igédnek ne csak hallói és
tanulói, hanem cselekedői-is lehessünk.
Tartsd és áld-meg közönséges keresztyén
Anyaszent-egyházadat, Fejedelmünket, Fe-
jedelem Afiszonyunkat, minden magokkal
edgyűt. Ald meg egyéb Gondviselőinket-
is, és minden hiveidet. Siefs édes Jēsusunk,
az te Országoddal belénk bé-fállani: hadd a'
melly

1. 22.

Solt. 3. 3.

Matt. 15.
26.

Jac. 1. 22.

Gal. 2. 20.

Rom. 8.
27.

melly életet a' testben ez földön élünk, él-
hessük te általad élő Istennek minket szere-
tő és magát értünk halálra adó edgyetlen
egy Fiában való hit által. Hogy osztán
Menyben-is te veled edgyütt éllyünk, egy-
gyütt dicsőüllyünk, és az állandó örökség-
ben néked örök östárfaid lehessünk. Az kit
szent Atyáddal és a' Szent Lélekkel edgyütt,
énekí zengedezésünkkel, az mint te meg pa-
rancsoltad, akképpen tisztelünk:

Eneki fel-szóval, &c. Solr. 26. 7, 8.
rövid időkor: ha pedig rá érkezhethet-
ni; mind végig. Így az 25-dik Sol-
tárt az első szakasztáig egyszer;
másszor, meg a' többi: Gyakrab-
ban pedig a' 19-dik Soltárt az 4-dik
versűl fogva végig; avagy a' 19-dik-
nek valamellik darabját vagy betű-
jét; avagy más alkalmatost.

Más.

Sid. 5. 11.
12.

M I édes Istenünk, az Ur János Christus-
ban szerelmes Atyánk; az te kedves
Apostolod által adod értésünkre, melly igen
haragszol te azokra, az kik a' gyakor tanítá-
sokra semmit az Tudományban nem öreg-
bülnek; az kik öregbülnek is penig, ha az
által

33(**)33

által meg nem jobbúlnak: örök tűzzel fi-
zecz te az ilyeneknek, oh irgalmas Urunk,
könyörűly rajtunk; ne mi légyünk amaz
meg-vettetett és a' meg-átkozáshoz közel-
gető föld, melly a' sokszori szép firos zápor-
rok után-is, ugyan csak tövissel és bojtor-
jánt terem; hanem inkább az igazságnak a-
maz Doctorát sziveinkben el-küldvén, se-
géd-fel erőtelenségünket: hadd tellyünk-
bé az te sűrű szép oktatásúdnak zápor esdre,
minden bölcseséggel, a' Christus beszédé-
nek bővséges benoúnk lakása által: Hogy
sovány szivünknek földje azzal meg-firosod-
ván, tenéked untalan velünk bajlakodó é-
des Urunknak, illendő sok szép termésekkel
meg-gyümölcsezhesünk, életünknek mind
részeiben; és osztán amaz örök áldásnak,
te tölled mi-is térszeli lehessünk örökkön-
örökké, a' Christus által. Amen.

*Mindgyárt az Soltár éneklés következ-
zék ez után-is, a' szerént az mint fel-
lyeb meg-jegyezett.*

V E G E.

Sid. 6. 12,
34, 5, 6, 7.

Ján. 14.
26.

Rom. 8.
26.

Sid. 6. 7.
Col. 3. 16.

Sid. 6. 6.

7. 8.

KÖNYVTÁRA

VEGETABLES

